

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

יד' ניסן ה'תשפ"ה עלון מס' 509 פרשת צו-שבת הגדול

זמני השבת:			
עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	18:30	19:44	20:23
רחובות	18:48	19:46	20:22
חיפה	18:40	19:46	20:23
ב"ש	18:47	19:45	20:23
ת"א	18:47	19:46	20:21

בית מרן

נ"ע הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

המאמר המרכזי

מאת ראש המוסדות הרב עקיבא יגאל אבן דנאן שליט"א

"שחולת אהבה אני"

באתת ובמופתים ובמלחמה ובזך חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים ככל אשר עשה לכם יקוק אלהים במצרים לעיניך. פסוק זה כידוע נאמר על יציאת מצרים שנעשו לעם ישראל אותות ומופתים גדולים ועצומים, למרות שהיינו בחינת 'גוי מקרב גוי', שמידת הדין טענה בשל כך: "מה הללו עובדי ע"ז" אף הללו ע"ז", כלומר שלא ניתן לעשות ניסים ונפלאות לישראל, ולעומת זאת להטביע את המצרים, שהרי גם ישראל כמצרים עבדו עבודה זרה. ואעפ"י שעם ישראל עבדו ע"ז מתוך אונס (שהרי נשלטו ע"י מצרים), אך עדיין לא היו ראויים שהקב"ה יעשה להם ניסים ונפלאות, שהרי לא מסרו את עצמם על קדושת ה'?

לכן רב אשי, כדי להצדיק אהבה זו של הקב"ה מבחינה הלכתית, הביא את הפסוק: "הנסה אלוקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי". משום ש'לקחת' זה לשון - נשואין, שנאמר: "כייקח איש אשה" (מסכת קידושין דף ב'). וכיון שיש לנו (כנסת ישראל) דין אשה עם בעלה (הקב"ה), לכן הקב"ה היה חייב לפדות אותנו כשהיינו שבוים ביד אויבנו - "גוי מקרב גוי", שהרי זו הלכה שבעל חייב לפדות את אשתו (ש"ע אבן העזר כתובות סימן עח), וכל שכן שאם רוצים להורגה שהבעל חייב לעשות הכל להצילה. ולכן הקב"ה פדה אותנו ממצרים ובימי אחשוורוש - "באותות ובמופתים". וכך יפדה אותנו בפסח הזה בניסים ונפלאות מעל הטבע, ויגאלנו גאולת עולמים בחסד וברחמים.

אומרים חז"ל (אגדת בראשית פרק ה'): "אמר הקב"ה: 'הבן יקיר לי אפרים' - ביוקר הן עומדין לפני. אמרו רבותינו אפילו ביקש פרעה מאה ככר כסף על כל נפש ונפש מישראל, היה הקדוש ברוך הוא נותן לו, ושלא נתן לו (וזה שלא נתן לו) ראה בכמה דמים לקחם (-שהרג את כל מצרים והוציאם בניסים ונפלאות), שנאמר 'או הנסה אלוקים לקחת וגו'". ואכן אנחנו בן יחיד ויקר מאוד לקב"ה - "בני בכרי ישראל" (שמות ד, כב).

לכן בסיום עריכת ליל הסדר אנו אומרים את שיר השירים, כדי לעורר ולהצדיק תוקף אהבה עליונה זו של הקב"ה עלינו בכל עת ובכל זמן. כדברי מרן החיד"א (מורה באבעבועה סימן ז אות ר'): "אחר ההגדה יאמר בקול שמחה שיר השירים כולו בעידן חדוותא עת הזמיר הגיע כי כל העולמות למעלה מאירים ומזהירים".

בברכת חג כשר ושמח. באהבה וברוב חיבה
משפחת "עטרת מרדכי" רחובות

מרן החיד"א זיע"א (בספרו "פתח עינים" מסכת מגילה דף יא) שואל כיצד יתכן שהקב"ה עשה לעם ישראל ניסים ונפלאות ביציאת מצרים, בימי מרדכי ואסתר ובמשך הדורות למרות שברובם של המקרים עם ישראל היה במצב רוחני קשה ובטח לא היה ראוי לניסים ונפלאות - ובלשונו: "וכי משוא פנים יש בדבר"? והוא מסביר שמסיבה של תמיה זו פתח רב מתנה (במסכת מגילה שם) בדרשה על יסוד הניסים שעם ישראל זוכה דוקא מהפסוק שאמר משה רבנו (דברים פרק ז, ד):

"כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו". ומסביר מרן החיד"א שרב מתנה בחר פסוק זה לפי שממנו משמע "דכביכול הן חונן והן מרחם (-הקב"ה) על ישראל לפי שהם שאר בשר" כלומר שהקב"ה חייב לחון ולרחם עלינו משום שאנו שאר בשרנו, והקב"ה צונו ביד עבדיו הנביאים (ישעיהו נח, ז): "ומבשרך לא תתעלם". ועל הקשר של הקב"ה לכלל ישראל אמרו חז"ל (שמות רבה פרשה נב סימן ה): "משל למלך שהיתה לו בת יחידה והיה מחבבה ביותר מדאי והיה קורא אותה בתי, לא זז מחבבה עד שקראה אחותי, ועד שקראה אחותי, כך הקדוש ברוך הוא בתחלה קרא לישראל בת... לא זז מחבב עד שקרא אחותי שנא' (שיר השירים ה): פתחי לי אחותי רעיתי...". וזו דרכו של הקב"ה להיות "נושא עוון ועובר על פשע לשארית נחלתו" (מכילתא, יח). ולתוקף דבריו הוא מביא שהרמ"ק זיע"א בספרו הקדוש "תומר דבורה" (פרק א') מסביר שמשמעות 'לשארית נחלתו' היא שאנו כבנים בבחינת בשרו ממש של הקב"ה, ואם הוא מענישנו ח"ו הרי הוא כמעניש לעצמו. וכה דבריו הקדושים: "הנה הקב"ה אומר מה אעשה לישראל והם קרובי שאר בשר יש לי עממה... וכתוב 'ישראל עם קרוב' ממש קרובה יש לו עממה ובניו הם, והיינו 'לשארית נחלתו' לשון שאר בשר וסוף סוף הם נחלתו, ומה אומר אם מענישים הרי הכאב עלי, כדכתיב: 'בכל צרתם לו צר'... שצערם מגיע לפלא העליון". ומעתה מובן מדוע רב מתנה פתח דוקא בפסוק זה של קרבת הקב"ה אלינו כשאר בשרו, להסביר בכך את ההגיון של אהבת ה' ורחמיו וחסדיו עימנו גם כשאנינו ראויים.

ואם עדיין יתמה השואל כיצד יתכן כזה חידוש שהתרחשו ניסים גלויים לאבותינו במצרים ובמגילת אסתר ועוד, והרי יש כלל (מסכת ברכות דף כ) שלא עושים נס לאדם אלא אם כן מסר עצמו על קדושת ה', והם לא מסרו את נפשם על קדושת ה'? לכן מפרש מרן החיד"א שלאחר דרשתו של רב מתנה (בגמ' ה"ל) בא רב אשי בחכמה ודרש שכל היסוד לניסים מובן מהפסוק שאמר משה רבנו (דברים פרק ד פסוק לד): "או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת

החיזוק השבועי

'הוגדת לבנך' מה אני אמור להגיד?!

הסבא מקלם ממשיך את ליל הסדר לגרעינים הטמונים בתוך הפרי.

כמו שהגרעין שבתוך הפרי יש בכוחו להצמיח עץ גדול עם מלא פירות ושרש, גם בליל הסדר יש כוח להצמיח פירות רבים של אמונה. הקב"ה מצווה כל אבא ואבא ביום הזה להשריש את יסודות האמונה בבניו, ביום הזה האבא משקיע ומספר ומחדיר את האמונה לבניו על ידי סיפור יציאת מצרים, אומר הרב מקלם אנו רואים שיציאת

מצרים הוציאה פירות רבים.

בסיפור יציאת מצרים יש מסר לבן - תדע אתה לא עוד עם, אתה עם נבחר! אתה עם מיוחד! תדע יש אבא שדואג לך, אם הוא דאג להוציא את אבותיך מעבדות גדולה ודאי שהוא יכול להוציא אותך מהצרות שיש לך עכשיו או שיהיו לך בעתיד, זה שורש האמונה שנבנית בליל הסדר.

שנזכה בעזרת השם להחדיר לבנינו ולבני בנינו את סיפור יציאת מצרים ויסודות האמונה.

הליכות מבית מדרן

שו"ת בחושן משפט

נשלחתי לקנות מצות חבורה עבור חבר. לאחר ששילמתי בכסף של חבר שלי עבור שלשה קילו, התברר שלא יהיו יותר מצות מחבורה זו, ובהיות שאני רגיל לקנות כל שנה מצות אלה רצוני לדעת האם אני יכול לזכות בהם לעצמי?

תשובה:

מדברי מרן בסימן קפ"ג סעיף ד' מובן שראובן שאמר לשמעון לקנות לו חפץ מסויים קנה ראובן ואין שמעון יכול לחזור בו ומקור דבריו בטור בשם הרמ"ה. אך יש בזה כמה פרטים ולפי המתבאר שם נמצא שאם ראובן אמר לשמעון קנה לי מצות קנה ראובן מרגע שמשך שמעון את המצות ואף ששלם שמעון בכספו שלו אינו יכול לטעון שהמצות שלו כיון שאנו אומרים ששמעון רוצה לעמוד בדיבורו ולכן התכווין להלוות לראובן את הכסף ויחזור ראובן ויפרע את הכסף לראובן. אבל אם שלם שמעון בכסף שלו ולפני שמשך את המצות התחרט ואמר שקונה לעצמו הרי שמעון זכה במצות כיון שמתן מעות בלבד אינו קונה אלא לאחר משיכה ושמעון חזר בו בין מתן מעות למשיכה ולכן קנה לעצמו. ואם נתן ראובן כסף לשמעון לקנות לו את המצות ונתן שמעון את הכסף למוכר עבור המצות בשם ראובן אך לפני שמשך שמעון רצה לקנות לעצמו את המצות צריך שמעון לומר למוכר שיקנה לו את המצות ורק אז זכה שמעון במצות וכן צריך שמעון ליחד מעות אחרים לראובן (כמש"כ בסמ"ע סק"א ועיין גם ט"ז).

אינו יכול לחזור בו אף אם קנה בכסף שלו [ר"ל של שמעון] ואם קנה בכסף ראובן אין שמעון יכול לחזור בו אפילו לא הזכיר בזמן התשלום שקונה עבור ראובן אלא"כ ייחד למשלח מעות ויאמר למוכר שקונה לעצמו כנ"ל. וכן הסכימו בעטרת צבי (סק"ט וסק"י) ובנתה"מ (משה"א סק"ה) ובערך ש"י וכן בערוך השולחן (סעיף ג' וד'). אך דעת הט"ז דדוקא כשקנה שמעון השליח בכסף ראובן אינו יכול לחזור בו אלא אם כן הודיע למוכר אך בקנה בכספו [של שמעון השליח] בסתם יכול לחזור בו ולזכות במצות. והש"ך (סק"ו) ציין לתשובת מהר"ם אלשיך (סימן ל"ג) ולתשובת מהרשד"ם (סימן קנ"ה) ודבריו כשיטת הט"ז. ודעת קצוה"ח (סק"ג) שמסתמא דעת המוכר למכור לבעל המעות ואף אם נתן שמעון את הכסף שלו בשם ראובן יכול לבטל את השליחות ולזכות לעצמו במצות ואם נתן את כסף ראובן זכה ראובן אף אם לא נתן המעות בשמו. נמצא בנידון הנ"ל לדעת האלשיך מהרשד"ם והט"ז יכול הקונה לחזור בו אף בלא להודיע למוכר משום שאף שנתן כסף המשלח, מכל מקום לא אמר שקונה עבור המשלח. ולהסמ"ע ושאר פוסקים צריך להודיע למוכר.

הלכה למעשה

הקונה יכול לזכות במצות אם כששילם לא אמר עבור מי הוא קונה.

הלכות צמרן

סעודה שלישית בשבת זו.

יש נוהגים לפצל בבוקר את הארוחה לשניים: נוטלים ידיים, אוכלים פת חמץ "כביצה" ומברכים ברכת המזון, ועושים הפסקה ואחר כך שוב נוטלים ידיים ואוכלים שוב "כביצה" פת חמץ. וכל זאת כדי שהארוחה השנייה תחשב להם כסעודה שלישית. אבל על דרך זו יש חולקים רבים כיון שלדעת השו"ע והבא"ח לא יוצאים ידי חובת סעודה שלישית בארוחה הנאכלת קודם חצות וקודם תפילת מנחה, ומלבד זאת אין להרבות בברכות.

ויש נוהגים לאכול בסעודה שלישית תבשילים כשרים לפסח. ואע"פ שע"פ הזהרה אין בשבת זו חובת סעודה שלישית, מהיות טוב נוהגים לעשות סעודה בעוגות קמח מצה או במצה כתושה ומבושלת בחמין. ומוסיפים עם המצה הזו בשר או עוף, ביצה, או תפוז"א וכדו'. והחכם עיניו בראשו לאכול מעט ובשעה מוקדמת על מנת שיאכל לבילה מצה בתיאבון.

תחילת ההכנות במוצ"ש. אין לעשות שום הכנות לסדר ליל פסח, אפילו לא סידור השולחן קודם צאת הכוכבים, מכיון שאסור להכין משבת ליום טוב.

אשה שלא התפללה ערבית, או איש ששכח לומר "ותודיענו" בתפילה, אסור להם לעשות שום מלאכה שאסורה בשבת ומותרת ביום טוב עד שיאמרו: "ברוך המבדיל בין קודש לקודש".

הלכות שבת

הלכות טוחן (ג)

שאלה: האם מותר לחתוך פירות בשבת בכלי המיועד לטחינה.

תשובה: כתב מרן הרב במאמר מרדכי (ח"א עמ" תרח) שלפי כל הדעות אסור לחתוך פירות וירקות מגידולי קרקע בכלי המיוחד לטחינה בשבת, גם אם חותך סמוך לסעודה, וכל מה שהתירו סמוך לסעודה הוא דווקא בסכין או בכלי אחר שאינו מיוחד לטחינה, אך בכלי המיוחד לטחינה כגון פומפיה או קוצץ ירקות סלייסר קוצץ שום אפילו הוא ידני אסור להשתמש בשבת.

שאלה: האם מותר בשבת לחתוך ע"ג קרש חיתוך?

תשובה: כתב הרב במאמר מרדכי (ח"ד עמ' תרט) כתב שאסור להשתמש בקרש חיתוך, משום שמיועד לכך והוא עובדין דחול. אולם הגרע"י בחזון עובדיה (ח"ד) כתב שמותר לחתוך בשבת הירקות או הפירות אף על גבי קרש חיתוך המיועד לכך, וכתב שאף אין לחשוש שעושה חריצים, משום שאין זה אלא קילקול ומותר.

שיעורי בית מדרן

שיעורי תורה מרבני בית מדרן במגוון נושאים <<<

כל התורם 260 ₪ ומעלה לקמחא דפסחא
יתפללו עליו ועל בני ביתו באשמורת
הבוקר בבית מדרשנו בחודש ניסן בס"ד
054-4477-562
חפשו בגוגל: "עטרת מרדכי"

"קמחא דפסחא"
לעמלי תורה נזקקים

עטרת תפארת

העלון מוקדש לע"נ מלכה גינה בת רחל ע"ה
לרפואת אשת מרן זיע"א הרבנית צביה חנה בת אביגיל תחי'
לרפואת עדי בת מנחם תחי' וריעות בת גילה תחי'

אורייתא הפרשה מזוית נשית

ואח"כ כך, ולבסוף הוא משתלט על האדם. ועוד בתחילה יצר הרע עומד בפתח הדלת וכפי שכתוב (בראשית ד, ז): "לפתח חטאת רובץ", וכשהוא רואה שלא מגרשים אותו, הוא נכנס פנימה, ואז קשה מאד להוציאו.

בזוהר מובא ששאל ר"א את רשב"י, כיון שחמץ מסמל את היצר הרע, מדוע אין עלינו לבערו כל השנה ולא רק בפסח? ענה לו רשב"י: לכל דבר יש עת וזמן, ודוקא בזמן היציאה של עם ישראל ממצרים שהיא ההכנה לקבלת תורה נאסר השאור, וכפי שכתוב (שמות ג, י"ב): "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה". כלומר כיון שתכלית יציאת מצרים הוא מתן תורה, השטן שהוא היצר הרע לא היה ניחא ליה שילמדו תורה, עד כדי כך שאומרים חז"ל שכשבא הקב"ה לתת את התורה לישראל הוא לקח את השטן וזרקו בשאול תחתית, ואח"כ נתן את התורה לישראל. כי אם הקב"ה לא היה זורקו בשאול תחתית, היה השטן מקטרג ואומר: רשב"ע, אתה נותן להם כעת תורה אבל בעוד ארבעים יום הם יעשו את העגל - ואז אולי לא היינו מקבלים את התורה. אבל הקב"ה ידע שיעשו את העגל ואעפ"כ הוא זורק את השטן כדי שלא יקטרג. ולכן דוקא בזמן יציאת מצרים שאז קיטרג היצר הרע, יש את החיוב לבטל את החמץ והשאור המסמלים את יצר הרע.

"כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה" (ב, י"א)

בספר החינוך מבואר כי השאור הוא סמל הגאווה, שכן הוא מתנפח כמו האדם שמתגאה. הדבש הוא סמל לתאוה. על שניהם אומרת התורה לאדם: אל תכניס תערובת של גאווה או של תאוה בקרבן שאתה מקריב לה! אמנם בחג השבועות מקריבים את קרבן שתי הלחם שהיו עשויים מחמץ; אבל גם את הקרבן הזה לא היו מעלים על גבי המזבח, אלא משאירים אותו למטה.

כך מצינו גם בענין שריפת החמץ בפסח, המסמלת את ביעור היצר הרע, שכן היצר הרע דומה לשאור שמחמץ את כל העיסה. ולכן בערב פסח אנו שורפים את החמץ ואומרים אחרי הביטול: "יהי רצון מלפניך וכו' וכשם שבערנו החמץ מבתינו היום הזה, כן תזכנו ותסייענו ותעזרנו לבער היצר הרע מקרבנו".

כן כתב הרדב"ז (הראשון, רבו של הרב האר"י): "ואני חיפשתי למצוא טעם מדוע אמרה התורה על חמץ 'בל יראה ובל ימצא', אם נאמר שאיסורו בכרת הרי גם כיפור בכרת". ולבסוף כתב: "וראייתו בזוהר הקדוש שהיצר הרע דומה לשאור ועל כן יש לבערו שלא ישאר כלום".

על האדם לדעת כי יצר הרע דומה בתחילה לזבוב ואומר לאדם תעשה כך

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

הדלקת נרות פסח- שחל במוצאי שבת

הדלקת נרות - אחרי זמן "צאת השבת" על פי הלוח. טוב שהאשה תדליק מיד נרות של יום טוב וצריכה להיזהר להעביר מאש דולקת, וכן שלא תכבה את הגפרור או הנר שבידה. ונהוג לברך לפני ההדלקה: "להדליק נר של יום טוב" ו"שהחינו".

קידוש והבדלה -

מברכים בקידוש במוצאי שבת חמש ברכות וסימנם יקנה"ז, א. יין "בורא פרי הגפן".

ב. קידוש "אשר בחר בנו וכו' מקדש ישראל והזמנים".

ג. נר "בורא מאורי האש". (ויסתכל על הנרות שהדליקה האשה).

ד. הבדלה-"העולם המבדיל וכו' ברוך אתה ה' המבדיל בין קודש לקודש". ה. זמן-"שהחינו".

פיה פתחה נשים ונפלאות

ספר הרב זצ"ל באחד משעוריו: פעם למדתי שעור בבית-הכנסת "טויג", והיה שם יהודי שתמיד הקשה קשיות גם אם הן לא היו קשורות לנושא הנלמד. יום אחד למדתי הלכות פסח לפני החתן, והסברתי שצריך לבדוק ולנקות את הספרים שבהם לומדים כל השנה, כיון שמצויים בהם פרושים שמבלי משים נפלו לתוך הספר, ובפרט בסדור שמבדילים בו ברכת המזון. אמר לי אותו יהודי: כבוד הרב אומר דברים שאין בהם טעם, כי מה לפרושים ולספרים? אין אלו אלא דברי חסידות בעלמא ותו לא, וכי מי אוכל פרוש שנמצא בספר?

נסיתי להסביר לו שוב את חמרת הענין, אך הדברים לא התקבלו על לבו, והמשכתי ללמד נושא אחר. והנה, הגבאי נכנס ובידו מגש ובו עוגיות מצפות בגרעיני שמשום. אותו יהודי לקח עוגיה ואכל ממנה תוך כדי שמיעת השעור, וגרגיר של שמשום נפל לו לתוך הספר, ואני שם לב, שהוא מרטיב את קצה אצבעו בלשונו ומדביק את גרגיר השמשום ומגיש את האצבע לפיו.

תוך כדי הגשת האצבע שלו לפה אמרתי לו: מה אתה אוכל?! השתומם אותו יהודי ואמר לי: אני לא אוכל כלום, אמרתי לו תסתכל על היד שלך שיש עליה שמשום. והנה כמעט הגשתי את גרגיר השמשום לפיך, ממה שנפל מהעוגיה שאתה אוכל. והוא אמר לי: נכון, ומה בכך?

אמרתי לו: עכשיו אתה יודע שיכולים להיות בספרים פרורי חמץ, ומטל עליך לנקות את הספרים לא פחות ממה שאתה מנקה כל דבר אחר בבית. וכל זה נעשה משמים, כדי שכלם ילמדו שכל הדברים שכתובים בהלכה, הם לא המצאות של חכמים, אלא מציאות. הלכה למעשה.

עטרת מרדכי לילדים

פרשת השבוע: צו

עלון הילדים מבית מן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

טקס סיומים לילדים

ספר הרב יואל סעיד: בכל שנה הרב זצ"ל היה מסים מסכת בערב פסח ודאג שיהיו עוגיות מזונות כשרות לפסח בשעור כזית, כדי שיאכלו השומעים ויזכו במצוה.

שנה אחת, בעודי ילד צעיר, למדתי מסכת. בערב פסח, במהלך התפלה, שאל אבי את הגבאי הנאמן שלום קנוניאן אם אוכל לסים גם כן מסכת. שלום אמר שאי אפשר, כי זה יום קצר ועמוס וזה טורח צבור. אבא קבל זאת בהבנה והמשיך בתפלה.

מיד בסוף התפלה שלום קרא לאבי ושאל איפה הילד שסים. שאלתי איך קרה הדבר, הרי זה טורח צבור, והוא השיב: שאלתי את הרב, והרב אמר שישב לידו ויסים מיד אחריו.

וכך הרב סים את הנמרא שלמד ובקש שאסים גם כן. הרב גם שאל כמה שאלות במסכת שלמדתי כעין בוחן, וכאשר התבלבלתי מרב התרגשות המעמד הרב עזר לי להשיב על התשובות תוך כדי שהוא נותן לי הרגשה שאני שולט בחמר הנלמד.

כשגדלתי עברתי ללמד גם גמרא ולסים. אבל מאז בכל שנה בערב פסח לא היה רק סיום אחד, אלא "טקס סיומים" של ילדי בית הכנסת. מיתר לצין שמאז אני מסים מסכת בכל שנה, בלי נדר. (מתוך אביהם של ישראל 8)

חידושים בפרשה

שבת שלום ילדים יקרים,

חכמינו אומרים שכל מי שחוזר בתשובה מאהבה – נהפכות לו הזדונות לזכויות! והסביר זאת בעל הבן איש חי על-פי מעשה באדם שבנו היה מכור לשתייה חריפה. אותו בן היה משתכר, מאבד את שפיותו, מתגלגל בקיאו, אינו מצליח לעבד במקום מסדר, רב עם אשתו, מבזה בעיני ילדיו, וכל אדם בעל דעה מתרחק ממנו. מצבו של הבן השכור גרם צער רב לאביו. חפש האב ומצא ממחה שהראה לבנו את הנזק שגורמת השכרות ואת הדרך להגמל ממנה. אחרי שנה של למודים ועבודה משתפת, חזר הממחה אל האבא ואמר לו: בנך נרפא כליל מהשכרות! שמח האב והזמין את כל חבריו למסבת הודיה.

הגיע הבן לאולם, והנה הוא רואה על השלחנות כוסות וצלחות וגם בקבוקי יין... כעס הבן, לקח מקל והחל לשבר את הבקבוקים ולשפך את תכנם. נבהל האב מהתנהגות בנו ונסה לעצור בעדו, ואלו המורה הממחה הסתכל במחזה ברב הנאה. "מה אתה צוחק?" שאל האב. "עכשו אני יודע שבנך עשה מהפך. שהוא מבין בעצמו את התעוב שבשכרות" – ענה הממחה.

זה מה שקרה בשבת הגדול, השבת שהיתה קדם וציאת מצרים. השבת שבה כל משפחה ומשפחה משכה את הכבש ברחובות מצרים אל השחיטה. כך אמר להם משה. רק מי שינתק לגמרי מעבודה זרה ויכול להקריב קרבן פסח. בשביל זה תגרו את הכבש, את העבודה זרה של מצרים, תשחט אותו, תזרק את דמו על המזוזות. רק אז תוכיח לעין כל שאתה מבין את התעוב והטפשות שיש בסגידה לעגל, כבש ופרה.

(מתוך "אביהם של ישראל על התורה")

חידות

1. לאן הקהיל משה את עם ישראל במעמד קדוש הכהנים?
2. באיזה קרבן מקריבים גם חמץ?
3. מה פרוש המלה תופיני מנחת פתים" עפ"י רש"י? (ו, יד)
4. מה דינו של הנותן מאיל המלואים?
5. איזה קרבן מקריב ראשון כל בקר?
6. מי רשאי לאכל מהמנחה?
7. איזה חלק מקבל כהן שמקריב קרבן עולה?

בדיחה

למה האפיקומן לא מחפש את עצמו?
כי הוא כבר מצא! ©

גדולים צדיקים

רבי מאיר שלום אבוחצירא - "הבבא מאיר"

היה ראש ישיבה ומקבל נולד במחוז תאפילאלת שבמרוקו.

בן בכור לרבי ישראל אבוחצירא, ה'בבא סאלי, ולרבנית פרחת בתור נער נודע כעלוי ובעל זכרון. בהיותו כבן עשרים הלך לבית הדין הגדול ברבאט - בירת מרוקו, כדי להבחין לדינות. למרות קשי המבחנים הוא עמד בהם בהצלחה רבה, עד שאב בית הדין כתב לאביו "בנו הצעיר נ"י בא להבחין ונמצא בוחן", מכתב זה שמור בין בני המשפחה עד היום בשנת ה'תש"ב.

בהיותו כבן 25 שנים הסמך לרבנות. בשנת ה'תש"ה מנה לרבה של העיר מדלת שבמרוקו ולאחר מכן לראש ישיבת תומכי תמימים של חב"ד בעיר. בשנת ה'תשי"ג מנה לרבה של העיר ארפד. עלה לישראל והתישב ביבנה, ולאחר מכן באשדוד. נודע בשמירת העינים שלו, והתפרסם כבעל מופתים. אנשים החלו לקבל את עצתו וברכותיו כבר בחיי אביו.

בסוף ימיו חלה ונפטר באשדוד בחל המועד פסח - י"ז בניסן ה'תשמ"ג, כשנה לפני פטירת אביו.

נקבר בבית הקברות בהר הזיתים. רעייתו מזל ובנו רבי אלעזר נקברו בהמשך לצדו. ת.נ.צ.ב.ה